

Versterk, vertrouw, verbind: vernieuwingsroutes centraal op symposium Sociale Alliantie!

Vanwege het tienjarig bestaan van de Sociale Alliantie¹ en het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting organiseerde de Sociale Alliantie 23 september jl. een symposium in de Bergkerk te Amersfoort.

Het symposium had tot doel het [nieuwe manifest van de Sociale Alliantie Nederland Armoedevrij](#) te presenteren. En te laten zien dat veel gemeenten in het kader van het Europees Jaar extra activiteiten ondernemen om de gemeente armoedevrij te maken. Daarnaast wilde het symposium samen met aanwezigen drie vernieuwingsroutes verkennen en uitwerken tot een nieuwe aanpak van de anti-armoedestrijd dicht bij huis: in de eigen gemeente, het eigen dorp, de eigen wijk.

Naast drie gastsprekers was ook Piet Hein Donner, demissionair Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, aanwezig. Hij gaf een inhoudelijke reactie op het manifest van de Sociale Alliantie Nederland Armoedevrij. Donner gaf aan een zekere ambivalentie te voelen bij het lezen van het manifest. Zo wees hij er op dat solidariteit bij mensen onderling nog meer centraal kon staan dan nu het geval. Anderzijds prees hij dat het manifest uitging van mensen en hun mogelijkheden in plaats van mensen en hun beperkingen. Donner wees erop dat volgens hem het voor de rechtstaat lastig is aandacht te besteden aan niet materiële noden van burgers. Hier ziet hij een belangrijke rol weggelegd voor mensen en maatschappelijke organisaties: juist zij zijn in staat armoede met kracht te bestrijden.

Drie vernieuwingsroutes

De drie principes van de nieuwe aanpak om armoede te bestrijden zijn geënt op de begrippen versterk, vertrouw en verbind. Drie sprekers gaven vervolgens hun visie en uitleg over deze drie begrippen weer.

1. Versterk de eigen kracht van armen en vergroot hun mogelijkheden!

Tine van Regenmortel, lector hogeschool Fontys op thema's armoede en hulpverlening, empowerment en maatschappelijk kwetsbare groepen en mede auteur van het boek Bind-kracht, gaf een inspirerende voorzet om de discussie verder op gang te helpen.

De wijze waarop tegen mensen met lage inkomens wordt aangekeken verandert. Nu wordt nog vaak uitgegaan van denken in mankementen: wat missen 'arme' mensen om te worden/zijn wat anderen (niet-armen) vinden dat zij moeten zijn? Er is een ontwikkeling aan de gang om het mankement-denken in te ruilen voor het eigenkracht-denken: welke veerkracht en eigenmacht hebben armen en hoe kunnen deze worden ingezet om de eigen situatie te verbeteren?

2. Vertrouw op nabije beroepskrachten en bouw op hun betrokkenheid!

De tweede vernieuwingsroute heeft betrekking op het eigen oordeel en handelingsmacht van mensen die direct hulp verlenen. Nu wordt deze directe hulp vaak geregeerd door managers die sterk vanuit tijd, geld en risico's denken, in plaats vanuit vertrouwen op het goede beoordelingsvermogen van de

---

¹De Sociale Alliantie is een netwerk van meer dan zestig landelijke en provinciale organisaties die hun krachten gebundeld hebben wat betreft de strijd tegen armoede en voor participatie. Op landelijke en regionale bijeenkomsten worden regelmatig ervaringen uitgewisseld en voorstellen gedaan ter verbetering van beleid en uitvoering op landelijk en lokaal niveau. Daarmee vormt de Sociale Alliantie een schakel tussen het landelijke en het lokale beleid en is ze een vindplaats voor ervaringskennis die overheden en uitvoeringsinstanties voeling doet houden met de dagelijkse werkelijkheid van huishoudens en groepen burgers die rond moeten komen van een (te) laag inkomen.

uitvoerder of betrokkene. Die omslag in denken en doen biedt perspectief voor de effectiviteit van de armoedebestrijding, zeker als ervaringsdeskundigheid van armen zelf daarbij wordt ingeschakeld. Marc Räckers, werkzaam bij de Hogeschool van Amsterdam en partner van de stichting Eropaf! gaf een pakkende voorzet.

3. Verbind burgers in nieuwe vormen van solidariteit en stimuleer samenheid!

Een derde terrein van vernieuwing betreft het openbaar bestuur. De afgelopen twintig jaar is veel aandacht besteed aan de participatie van burgers. Tegelijk is de kloof tussen bestuur en burgers groter dan ooit. Dat heeft te maken met het denken en doen van de overheid waarin burgers gereduceerd worden tot klanten die diensten afnemen van de overheid. Tegen de stroom van het klantdenken in ontwikkelen burgers nieuwe vormen van solidariteit en samenheid. De overheid moet mensen minder betrekken bij haar denken en doen en in plaats daarvan zichzelf meer betrekken bij het denken en doen van mensen. Individuele ontplooiing spoort goed met maatschappelijke betrokkenheid en inzet voor anderen. Dat biedt kansen voor de strijd tegen armoede en voor participatie. Tof Thissen, directeur van KING (Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten) gaf hiertoe een uitdagende voorzet.

Na de voorzetten kregen aanwezigen de opdracht: 'geef aan wat je zelf kunt inbrengen en wat je nodig hebt om deze vernieuwingsroutes te bewandelen'. De deelnemers gingen vervolgens met elkaar aan de slag om die vragen te beantwoorden. De creatieve inbreng van de deelnemers is vervolgens in een plenaire sessie uitgewerkt. Mooi voorbeeld van een idee vormde het concept om ervaringsdeskundigen als ambassadeur in te zetten. Dit concept gaat uit van de gedachte dat ervaringsdeskundigen een centrale rol kunnen én moeten spelen in de strijd tegen armoede en uitsluiting. Zij zijn de essentiële schakel. Opleidingen voor ervaringsdeskundigen zijn daarbij van cruciaal belang. In België worden al jaren lang ervaringsdeskundigen in armoede opgeleid en ingeschakeld bij de armoedebestrijding. VZW de Link, uit België, biedt ervaringsdeskundigen een opleiding waarbij zij, in tandems met professionals, mensen helpen om uit die armoede te komen. De resultaten daarvan zijn veelbelovend. Lees hier meer over dit concept op <http://www.themissinglinkeurope.eu> of <http://www.de-link.net>.

Resultaten en vervolg

De uitkomsten van het symposium worden gebruikt en verwerkt als inhoudelijke inbreng op [de vijf Alliantiedagen](#) die in oktober en november worden gehouden. Dit is tegelijkertijd een eerste toets of vernieuwende ideeën en/of koerswijzigingen kunnen rekenen op draagvlak van de basis. Ook kan gepeild worden wat lokale anti-armoedegroepen en cliëntenraden hiermee kunnen en hoe nieuwe denkbeelden verbonden kunnen worden met de lokale sociale agenda's die in verschillende gemeenten opgesteld (gaan) worden. Een ander vervolg van dit symposium kan een publicatie zijn die in samenwerking met andere organisaties wordt gemaakt.

Lees binnenkort meer over dit symposium en de vernieuwingsroutes op www.socialealliantie.nl of neem deel aan een van de Alliantiedagen.